

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mesc.— Manuscrisuri nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BUREOURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukos Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare.
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

A N U L L X I V .

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 143.

Brașov, Joi 28 Iunie (11 Iulie).

1901.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1901

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijinitorii
fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un
an 24 corone; pe șase luni 12 corone;
pe trei luni 6 corone; pe o lună 2
corone.

Pentru România și străinătate:
pe un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci, pe o
lună fr. 3.50

Abonarea se poate face mai ușor
prin *mandate postale*.

Administrațiunea.

Elevii români la școlile maghiare.

Astăzi toamnă ne-am fost ocupat
de abuzurile, ce se comit la școlile
maghiare față de elevii români.

Am arătat, cum în școlile re-
formate maghiare elevii greco-orienta-
li sunt siliți a lua parte Dumineca
la cântările și exercițiile religioase,
a-și cumpăra cărți de cântări reformate,
ba în unele școli sunt siliți
chiar a merge și la biserica reformată.

De altă parte am arătat, cum
la școlile maghiare romano-catolice
elevii greco-uniți sunt tratați în pri-
vința religiei într-o tôte ca cei
romano-catolici; îi duc în tôte dimi-
nețile la biserica rom.-cat., în Du-
mineci la exhortația romano-catolică,
apoi îi silesc a-și cumpăra „rosarie”
și cărți de cântări romano-cato-
lice etc.

Am apelat atunci la arhieriei
noștri să ia măsuri stricte, ca să nu
mai potă dispune nici o confesiune
străină de elevii români uniți séu
greco-orientali, și în casuri concrete
de abuzuri și volnicii din partea au-
torităților șolare maghiare să inter-
vină cu tötă energia pentru neamă-
nata delăturare a lor.

Nu scim ce măsuri vor fi luat
de-atunci autoritățile noastre superi-
ore bisericesci în privința acésta.
Dér vedem, cu părere de réu, că
abuzurile de felul celor indicate se
continuă în stil mare, mai ales în
diecesa Gherlei.

Etă ce cetim în programa șco-
lei civile de fete a statului din Baia-
Mare: „După mórtea protopopului
Bilțiu, elevele greco-cat. au învățat
religiunea cu elevele romano-cato-
lice”.

Câte casuri de acestea se vor
fi mai întâmplând în diecesele unite!
Dér n'am aflat și n'am cetit nici-
odată, ca elevii séu elevele rom.-cat.
din or-ice cauză să fi învățat reli-
giunea la preotul gr.-unit.

De unde acésta aparițiune anor-
mală? Este ôre biserica unită ro-

mână numai o espositură a biseri-
cei romano-catolice, séu este bise-
rică de sine-stătătoare cu independen-
ța, tipul, limba și ritul ei pro-
priu? Pot fi obligați elevii și elevele
de confesiunea română greco-unită
să sêrbătorească, când n'au sêrbători,
să fiă supuși și să ia parte la sluşbe
și la rituri, cari nu sunt ale lor? De
unde își iau autoritățile șolare ma-
ghiare dreptul de-a viri pe elevii
séu elevele române, unde le place
lor? Ori dóră autoritățile inalte bi-
sericesci au încetat de a-se mai în-
griji de crescerea religiôsă-morală a
tineretului greco-unit, care frecuen-
tează institute străine?

Am vré să scim, de când ele-
vele române din amintita școlă de
stat stau sub conducerea religiôsă a
preotului romano-catolic? În locul
decedatului protopop din Baia-mare
de sigur, că a fost numit un admini-
strator al parohiei. N'are acesta
obligământul de a-se îngriji și de
crescerea religiôsă-morală a școlari-
lor dela diferitele școli?

Romano-catolicii de sigur, că
n'ar neglijea crescerea religiôsă nici
a unui singur elev de confesiunea
lor și elevii rom. cat. de sigur, că
n'ar ajunge nici pe un moment în
mâni străine la mórtea cutărui preot-
catechet. Și cum vine, că preotul
rom. cat. primesce de elevi în reli-
giune, școlari de altă confesiune?

Tôte acestea sunt întrebări de
o gravă actualitate pentru biserica
română unită tocmai în momentele
de față, când ea luptă și trebuie să
lupte pentru validitatea drepturilor
autonome și a independenței sale
față cu tendințele periculoase cucerit-
tore, ce umblă să i-le atace și să
i-le submineze din tôte părțile.

Fapte ca acelea ce se petrec
la Baia-Mare, precum și tôte discon-
siderările, despre cari primim atât
de des plângeri, sunt semne triste
ale timpului atât de dușmănos paci-
nicei desvoltări a acestei biserici ro-
mănesci. Și decă nu s'ar pune stavilă
cât mai curând acestor ingerințe
străine, ce țintesc numai a de-
sorganisa și a produce anarhia, am
trebui să le considerăm ca tot atât
de descompunere și de degenerare.

Dér să rămănem la cazul din
cestiune, pe care l'am puté numi
tipic. Am voi să scim, cine e de
vină, că în Baia-mare crescerea re-
ligiôsă-morală în spiritul aședămintel-
or bisericeii române e lăsată pradă
ingerenței fiă-cărui nepricepător séu
șovinist. De sigur, că nimeni altul,
decât episcopul cu consistoriul din
Gherla; acesta are dreptul, și dato-
rința de a conduce acésta educa-
țiune și de a veghia asupra ei și la
școlile străine. Și posibilitatea pen-
tru acésta i-o dau chiar ordonanțele
ministeriale existente, numai că, du-
rere, nu se folosesc de drepturile
sale cum trebuie. Nimic nu împie-
decă dér pe consistoriu de a-și face
sânta datorință, decât propria nepă-
sare și neactivitate.

Nu putem să ne esplicăm lucrul
altfel, deore-ce nu odată s'a ventilat

importanta cestiune de față în colô-
nele acestui țiar și totuși până ađi
nu s'a făcut nimic, ba — ce e mai
trist — nu se arată până acum nici
semne, că se va face ceva pentru
sanarea rēului.

Acésta, e invederat, nu va puté
să mērgă mult așa, fără a aduce
cea mai mare stricăciune cauzei bi-
sericesci. De aceea đicem căpatenii-
lor bisericeii: *Videant Consules!*

„Furor judaicus”.

Soim de câtă reutate păcătôsă sunt
capabili glăsuitorii șovinismului patentat,
când e vorba și de cea mai nevinovată miș-
care naționalistă în sinul nefericitelor po-
pore nemaghiare din țera acésta. „Trădare!”
strigă ei pe tôte tonurile; „panslavism”,
„dacoromânism”, „pangermanism” etc. rē-
spunde ecoul produs de strigătele nebune
ale pressei jidano-maghiare speculative.

Așa se întâmplă și acum cu o sémă
de bieți Ruteni refutoși din America în cer-
cul Macovița din comit. Șarș. Ei sunt în
vinuți, că au importat acasă din America
idei panslaviste, pe cari le propagă cu hăr-
nicie, ér poporul s'ar însufleți așa de mult
de aceste idei, încât vré să edifice în Be-
cherove chiar o *biserică muscălescă* pentru
acei credincioși, cari trec dela catolicism la
ortodoxim. Foile jidano-maghiare publică
lungi rapôrte despre cercetările ce le-au pornit
autoritățile administrative. Cercetările ace-
stea s'au pus în curs prin tôte comunele din
cercul amintit — lozinca fiind: „să desco-
perim propaganda muscălescă”. Spun, că s'au
confiscat multime de țiare și broșuri pans-
laviste importate din America, ba chiar
și din Viena, unde apare un țiar intitulat
„Prosvicenie”, și câte și mai câte nădrăvănii
soiu să povestescă foile unguresci.

La „casul” acesta de „propagandă
panslavistă” se mai adauge, cum soim, și
hotărîrea adunării preoțesci din protopopi-
atul Mezôlaborez (diecesa Eperieșului) cu
privire la purtarea proceselor verbale în
limba rutână, hotărîre, care a deșteptat
furia pressei șovinite în măsură așa de
mare, încât a trebuit să se dea comunicate
oficiose, ca duhurile șovinistilor să fiă cal-
mate.

„Alkotmány”, organul partidei popo-
rale, se ocupă cu aceste două casuri într'un
prim articol, căruia îi dă titlul de mai sus
El đice, că pretinsa mișcare panslavistă
din cercul Macovița e lipsită de or-ice se-
riositate și realitatea ei se devalveză la
câte-va dicții ținute într'o cărciumă, din
care organele administrative unguresci au
făcut capital, și au descoperit „trădare de
patriă” pentru a zădărnici în chipul acesta
reușita la alegeri a cutărui candidat anti-
guvernamental. Numita fôie scrie între al-
tele:

„Pressa liberală „maghiară” și jido-
vêscă monopolizează patriotismul pe séma
ei. Ea numesc pe patrioți și înfierăză pe
trădători; singur ea este maghiară. Și
fiind-că în sufletul ei negru simte, că în-
treg jocul și rolul ei este o hipocrișă și o
minciună, pentru-ca să abată atențiunea
naivului public maghiar dela cosmopolitis-
mul ei, e silită a descoperi trădători, pans-
lavisti, pangermani, ruble rusesci, irre-
dente italiene, ca să domnescă ea și să
incasseze veselă folosul material din lupta
nebună dintre Maghiari și naționalități.

Acésta o numesc ei patriotism, deși pu-
tem s'o spunem, că preoții ruteni din Zem-
plin și țeranii ruteni din Macovița nu vor
învêța patriotismul dela Kohn-i și nu vor
iubi mai puțin patria maghiară ca orî care
alt patriot, ce se vaetă și se plânge ca
Marius.... Cu gendarmii nu ne vom câș-
tiga bunii amici, dimpotrivă, vom cresce ini-
mici și din bunii amici!....

Pôte să tóce „Alkotmány” đilnic la
urechile gazetarilor jidano-maghiari adevê-
rurile acestea, și tot nu va ajunge la nici
un rezultat. Cei-ce au pornit odată pe po-
virnișul primejdios al ațîțarilor, calomniă-
rilor și suspișionărilor criminale, nu se vor
opri, decât în fundul abisului.

**Convenția comercială între Ro-
mânia și Turcia.** Comisiunea română,
care a fost la Constantinopol spre a nego-
cia convenția comercială cu Turcia, s'a îna-
poiât în Bucuresci.

Se đice, că prin convenția Turcia a
acordat României clauza „națiunei celei
mai favorizate”, adecă 8 la sută pentru
tôte mărfurile.

În convențiune s'au mai stabilit taxe
fôrte urcate pentru zaharul, rahatul și hal-
vaua, ce se împôrta în România.

Un redactor al „Croniceii” avênd o
convorbire cu unii din membrii comisiunei
române, l'a întrebat, ce avantagii s'a ob-
ținut pentru esportul român?

I-s'a rēspuns, că comisiunea a reușit
să protegeze câte-va produse naționale de
mare importanță și să-le trecă la tariful
general, rezervat discusiunii generale în
momentul reînnoirii celorlalte convențiuni.

Din convențiunea încheiată au profi-
tat mai mult zaharul românesc, care astăđi
a ajuns să gonescă aprópe cu totul de pe
piețele turcesci zahărul de altă proveniență.
Petrolul, făina etc. tôte vor trage folos.

Succesul atárnă însă în primul loc de
abilitatea și mai ales de activitatea espor-
tatorilor români.

La întrebarea, ce a făcut comisia cu
convenția consulară și cu regularea ces-
tiunei proprietăților turcesci din Dobrogea,
membrul amintit rēspunse:

„Nu s'a încheiat nici o convenția con-
sulară cu Turcia și nici nu s'a dat o so-
luțiune celorlalte cestiuni. Afacerile acestea
nu fac parte dintr'o convenția comercială
și nu noi aveam să le resolvim”.

Abstinența Rutenilor din Galiția.

Majoritatea polonă din dieta
galițiană a fost surprinsă în ședința
de Lună de cătră minoritatea rutână
printr'o declarațiune de abstinență,
după care toți deputații ruteni, afară
de trei, au părăsit sala ședințelor
în corpore.

Etă *declarațiunea rutână* subscrisă
de deputatul *Barwinski* și soți:

Dela anul 1883 deputații ruteni au
stărunit mereu să se ia în considerația suc-
cesiv *postulatele* culturale, naționale, eco-
nomice și politice ale *naționalității rutene*.
Postulatele lor au fost tot-deuna minimale
și n'au trecut marginea celor mai necesare
și urgente trebuințe.

Și în sesiunea de față a dietei postu-
latele deputaților ruteni n'au trecut peste
marginea acésta modestă. Între altele, noi
am accentuat în deosebi necesitatea ur-
gentă de a-se înființa succesiv un gimnasiu
rutean în Stanislaw și adecă avênd în ve-
dere, că 1790 școlari de naționalitate ru-
teană n'au posibilitatea de a-se bucura în
școlile medii de instrucțiunea în limba lor

maternă. Acest minimal și motivat postulat nu s'a luat în seamă.

Afară de acesta, deputații ruteni au făcut *interpelări* basate pe fapte dovedite, cari ating cele mai importante și vitale afaceri politice și scurtări ale poporului rutean pe acest teren. Tote acestea *interpelări* au rămas *nerespunse*.

Și deore-ce în contra protestului deputaților ruteni și în contra opiniei generale a poporului rutean s'a primit de către dietă și proiectul de lege privitor la înființarea de moși țărănești de rentă, *daciarăm*, că deputații ruteni nu mai pot lua parte la desbaterile dietei.

Polonii, surprinși de pasul Rutenilor, s'au întrunit îndată, după eșirea celor dintâi din ședință, la o consultare. Aici s'a decis să declare prin graiul contelui A. Dziedusicki, că exodul Rutenilor li-se pare cu atât mai ciudat, cu cât de prezent nu era nici o cauză imediată, ce putea să motiveze un astfel de pas al minorității rutene.

Peste câte-va zile se va închide dieta galițiană și se vor face alegeri nouă. După aceste alegeri se va vedea, dacă deputații ruteni vor continua și în viitor abstenența lor. Se mai dăce, că neputând să dobândescă nici cel mai mic succes dela dietă, deputații ruteni au declarat abstenența, ca să se pôtă mai bine justifica față cu alegătorii lor.

Din țera Oltului.

Corteșiri electorale.

— 8 Iulie 1901.

D-le Redactor! De vre-o cinci zile s'a dat în Făgăraș avisul, că va sosi în cercul superior deputatul *Mikszath* Kalman ca să-și facă darea de seamă asupra activității, mai bine dăce a *neactivității* sale ca deputat în periodul dietal trecut.

S'a pus în mișcare tot aparatul administrativ, pentru a-se face „representantului” acestui cerc o primire cât se pôte de strălucită. Solgăbirii au dispus micilor slusbași să umble în ruptul capului și să ridice norți triumfale „providențialului” deputat, dovedind prin acesta alipirea și recunoștința pentru „serviciile” prestate obștei din acest cerc electoral.

Ordinele date odată, s'au pornit organele administrative, și părăsindu-și munca pentru care trag lefuri, însoțiți de cete ovreesce, în 6 Iunie au început desfășurarea unei activități ne mai pomenite. Datu-s'au provocări primarilor comunali, ca pentru reușita primirii deputatului să se facă luntre și punte. Mai ales în comunele cu mai mulți alegători s'a dispus ridicarea de porți triumfale — ca de pildă în Veneția inferioară. Mai mare batjocură, ca asta rar s'a văcut. Pôrtă triumfală într'o comună curat românească, pentru gloriificarea unui străin, unui om, care nici un fir de păr nu și-a mișcat pentru a face vre-un bine poporului!

În 7 Iulie pe la amiazi sosese de mameluocă oătă mult așteptatul deputat. El avea pe lângă sine pe colegul său dipotat: Serban Miklos, care o' dă înainte mersese la Homorod cu avocatul Feérvari.

Ajunși la pôrta de triumf din Veneția-inferioară, găsiră aici adunați mulți gură-cască — era adevărat și de tâng — cari veniseră din curiozitate să vadă comedia. În lipsă de „orator”, primarul comunal salută pe Mikszath de „bună-venire”. Tot aici se făcuse și puțină zarvă. Câți-va din alegători s'au pus să-și manifesteze nemulțumirea cu „activitatea” deputatului, care la alegerea trecută făcuse promisiuni cu carul: să va mijloci să se dea lemne din pădurile erariale pentru facerea leșelor pe Olt, că se va regula Oltul, care păgubese prin inundări țera Oltului, și alte multe, din cari nimic nu s'a realizat. „V'a făcut primarul pôrtă de triumf, alăga-vă el cu notarul, că noi nu vă vom alege, nu ne mai mulțumim cu vorbele goale” etc. La astea să răspundea, pentru urechile proștilor: „s'a făcut gimnasiu în

Făgăraș”. — „Da, ați făcut gimnasiu, însă unguresc, eră nu româneș”. În ast-fel de împrejurări au rămas domni cam opăriți.

Cu merindea acesta au plecat apoi spre Făgăraș, unde aud, că s'a dat un mare banchet și s'a făcut mare chef. Un lucru însă trebuie să constat: bieții alegători români sunt tiriți de toate părțile, sunt amăgiți cu vorbe deșerte și buimăciți ou tot felul de promisiuni fără nici o valoare de către aceia, cari fiă pe o parte, fiă pe alta, umblă să-le speculeze nesocința și bunăcredința și cari habar n'au de interesele lor românești, ci numai și numai de interesele și căpătura lor individuală egoistă.

Bilețul s'a deschis. Alegătorii români să-și vadă de ale lor necazuri și nevoi și să fugă de cei cari umblă să se ridice pe umerii lor în paguba intereselor noastre generale naționale.

X.

SCIRILE DILEI.

— 21 Iunie v.

Ôspeți princiarî la Ischl. Regele *Christian IX* al Danemarcei, prințul *Ioan* de Schleswig-Holstein, princesa *Mary* de Hanovera și prințul și princesa de *Cumberland* sunt de Sâmbătă încôce ôspeții monarchului nostru în Ischl. Majestatea Sa a întâmpinat la gară pe ôspeții săi, a dat în onôrea lor un prânț bogat, apoi au plecat la Gmunden, unde vor petrece mai multe zile. Majestatea Sa monarchul încă a plecat alaltăeri la Gmunden, ca să viziteze pe ôspeții princiarî.

† *Candiano-Popescu*. Diarele bucu-rescene aduc trista veste, că *generalul Candiano-Popescu* a încetat din viață. Brav între bravi, armata română pierde în *generalul Candiano-Popescu* pe unul din fruntașii marului comandant, er țera pe unul din fii săi cei mai entușiști și devotați, pe eroul dela Grivița.

— *Candiano-Popescu*, născut la Ploesci, a intrat în armată la vârsta de 18 ani. În Februarie 1868 a demisionat având rangul de căpitan, dăr în 1877 la primul semnal de luptă, el reintră în armată, legându-și numele în mod neperitor de numele Griviței. La Grivița a dat cu batalionul II de vânători asaltul memorabil și definitiv. Calul maiorului *Candiano-Popescu* căduse chiar dela începutul atacului, dăr trupa sa a biruit. În urma acelei vitejii fû înaintat la gradul de locotenent, colonel chiar pe câmpul de război. Reprimit în armată la 1878 fû înaintat la 1882 la gradul de colonel, în Iunie 1894 primi galónele de general de brigadă. *Candiano-Popescu* a fost comandantul diviziei active din Dobrogea. Zilele ultime le-a petrecut la Târgoviște, unde fusese trimis de medicul său, care-i recomandase o climă mai potrivită stărei sale fizice. Guvernul a luat dispoziția, ca cadavrul să-i fi transportat la București în biserica Sf. George.

Cehii și Roma. Mișcarea „*Los von Rom*” se estinde și printre Cehi. Alaltăeri s'au ținut în Praga patru adunări clericale, cari s'au ocupat cu mișcarea acesta și cari au luat poziția *contra naționalistilor cehi*. La mișcarea clericilor — spune o telegramă din Praga — se va răspunde cu o *contra-mișcare*. Fôia naționalistilor dăce, că Cehii nu căseptă, decât semnul, pentru-ca să iese din sinul bisericii catolice, căci și așa acesta numai formal îi lăgă de Roma. — Din *Lipsea* se anunță, că societatea „*Gustav Adolf*” a votat 400,000 mărci pentru edificarea de biserici evanghelice în Boemia.

Emigrările în Maiu. Oficiul statistic arată, că în decursul lunei Maiu s'au dat în Ungaria 9919 pasapôrte. Proprietarii pasapôrțelor au avut cu ei 1008 soți de călătorii. Au emigrat așa-dér cu totul într'o singură lună 10,927 persoane, parte în America, parte în România și alte țeri.

Marele duce *Alexandru Mihailovič*, vărul țarului, va sosi Duminecă la Constanța pe bordul cuirasatului „*Rotislaw*”. Ambasadorul rusesc din București d-l *de Fonton*,

va pleca Sâmbătă la Constanța pentru a saluta pe Alțeta Sa imperială. Nu se știe, dacă marele duce va descinde din vapor. El va fi salutat însă și de un trimis special al M. S. Regelui Carol.

Promoțiune. La facultatea de medicină dela Universitatea din Viena a fost promovat Doctor în medicina universală d-l *Marius Sturza*, care a depus toate esamenele cu succes eminent. Îi felicităm călduros și-i dorim succes deplin în cariera sa.

Noua școlă italiană în București. Duminecă dimineața s'a săvârșit ceremonia punerii pietrei fundamentale a școlii italiene, ce se construiesc în strada Neptun din inițiativa societății de binefacere „*Umberto-Margherita*” a Italianilor din România. Fôrte multă lume a asistat la această ceremonie. Mai întâiu s'a oficiat obiceiul serviciu divin. În urmă s'au ținut discursuri. Au vorbit: reverendul părinte *Band* și d-nii *Luigi Czavillan*, directorul țarului „*Universul*” și președintele societății „*Umberto-Margherita*”, cavaler *Cucchi Boasso*, prim-secretar al legațiunii Italiei; d-na *Tomaschu*, directoarea școlii italiene; *Benedetto* de Luca, cunoscutul scriitor italian, și *Panait Macri*, redactor la „*Universul*”. Înaugurarea clădirii se va face la 20 Septembrie.

Papa contra legii congregațiunilor. „*Figaro*” din Paris are știrea, că Vaticanul a adresat guvernului francez o notă diplomatică în contra legii congregațiunilor, votată deja de camera franceză.

Bătăie la consiliul municipal din Paris. O telegramă anunță, că incidente serioase s'au produs la consiliul municipal. Un consilier a protestat contra atitudinii adoptate de poliția cu ocaziunea meetingului, care a avut loc la bursa muncii contra războiului. Protestațiunea consilierului a provocat o discuția aprinsă și o altercațiune s'a produs între d-nii *Colly*, socialist, și *Evian* naționalist, cari s'au bătut. Publicul din tribune s'a dat unor manifestațiuni. Ședința a fost suspendată și tribunalele evaluate. La redeschiderea ședinței, consiliul a adoptat un ordin de dî prin care se blamăză guvernul și prefectul de poliția, că au permis defilarea drapelului roșu cu ocaziunea sărbătorii triumfului Republicii, și că a oprit în alte ocaziuni defilarea lui. Consiliul a adoptat un alt ordin de dî prin care protestăză în contra prezenței poliției la bursa muncii și infierăză brutalitatea agenților. Un duel va avea loc între d-nii *Evian* și *Colly*.

O sută de mii fl. defraudată. Din Viena se telegrafăză, că la banca austro-ungară de acolo s'a dat de urma unei defraudări colosale. Un revisor al băncei cu numele *Brik* a primit spre depunere dela un major suma de 100.000 florini și — după cum s'a dovedit acum — a falsificat libelul de depunere. Majorul nu pôte pretinde numita sumă dela bancă, deore-ce el n'a dat'o revisorului în ôrele de birou, ci întâlnindu-l pe stradă l'a rugat să-i facă un serviciu. Revisorul l'a servit ce-i drept, dăr pe major l'a și costat mult acest „serviciu”.

Unde-i Falkai? Am adus în numărul de ieri știrea, că factorul poștal *Falkai* ar fi deținut la consulatul austro-ungar din New-York. Acum se desminte știrea spunându-se, că un individ cu numele *Falkai* nu e cunoscut până acum acolo.

Concurese la auditoratul militar. La auditoratul militar c. și r. se vor împărți cu data de 1 Nov. a. e. mai multe stipendii anuale de câte 1200 cor. și 400 cor. adaus de subsistență pentru cei-ce vor să facă praxă de auditorat. Cererea trebuie cât mai curând adresată ministrului comun de război, alăturând dovada, că și-au făcut serviciul militar, sunt apți de serviciu și au făcut esamenul juridic de stat. Concurenții vor mai trebui să dovedescă, pe lângă cunoștința limbii germane, și cunoștința încă a unei limbii naționale din patriă.

Supărare peste supărare. Zilele acestea la casa unui țeran de pe hotarul

orașului Seghedin s'a întâmplat un cas de môrte. Supărarea țeranului a fost potențată prin un alt cas mai tragic. Anume, țeranului i-a murit un copil de trei ani, er tatăl a prins caii la căruță și a plecat în comuna vecină să cumpere pentru môrte cociug și celelalte de lipsă. Când țeranul ajunse acasă, luă din trăsură cociugul și intră în casă să așeze môrta. Pe când în casă toți erau ocupați cu așezarea môrții, afară copilul cel mai mare, de 4 ani, a luat sbicul în mână și ce mare i-a fost bucuria, când putu să lovască cu el caii. Copilul se apropiă de cal și-l lovi, er calul îndrjit îl isbi atât de grav cu copita, încât baiatul muri la câte-va minute în urmă. Nenorocirea acesta n'a văcut'o nimeni, până când tatăl eși din casa să desprindă caii dela căruță. O supărare și o amărăciune și mai adăncă i-a cuprins pe bieții părinți, când, după un cas trist, a urmat altul și mai tragic.

Stupî românești. După ultima statistică a ministeriului agriculturii, se găsesc în România, în comunele rurale 292.197 stupî românești primitivi cu albine, și 6.222 stupî sistematici; er în comunele urbane 6.880 stupî românești primitivi și 910 stupî sistematici. Cea mai întinsă cultură de albinari se face în județul Mehedinți, (15.124 stupî primitivi și sistematici în comunele rurale, 148 în cele urbane), Buzău, Iași, Vaslui cu câte 13.009 stupî, Argeș Dâmbovița, Ilfov, Prahova și Teleorman cu câte 12.000.

Ciumă pe un vapor. Din Marsilia se telegrafăză, că pe vasul „*Jaos*” venind din Asia, un fochist arab a fost atins de ciumă. Dela Port-Said până la Marsilia, 15 casuri de ciumă s'au produs printre fochiștii arabi debarcați la Friaul; doi au murit. Pasagerii și echipagiul sunt sănătoși. Tote măsurile au fost luate pentru a împedece lăfșirea ciumei. S'a stabilit o carantină de 10 zile.

Un profesor atacat de studenți. Studenții din *Lehigh University*, din *Bethlehem* (Pensilvania), au jucat profesorului de fizică o festă cam aspră. Profesorul era urit de toți, pentru-că la esamele dela finea anului a „respios” un mare număr din elevii la fizică. El și-a plătit cam scump severitatea lui extremă. Cătră dece ôre s'era, studenții au luat pe profesor, pe care îl atrase print'un subterfugiu, i-au legat o basma la ochi și l'au dus peste deluri și văi, într'un loc izolat. Profesorul a încercat să reziste agresorilor săi și să scape de dăușii, dăr erau mai mult de o sută contra lui. Ei l'au silit să execute tot felul de exerciții grețești; dacă se forța, o furtună de pumăi îi oădeau pe cap. La sfârșit, persecutorii l'au dus pe malul riului *Lehigh* unde l'au aruncat în mijlocul curențului. Rîu n'are mai mult de trei picioare adâncime la acest loc. Profesorul de fizică n'a putut dea un exemplu frapant al legii greutății corporilor în apă; el a atins fundul, mai înainte de a înghîți un volum de apă la destulător ca să-l inee, a făcut numai o baie recortore. Când a putut să vadă malul, agresorii dispăruseră. Bietul profesor, udat până la piele și părăsit, cu vai de el, a putut găsi drumul, care duce spre oraș. El a trebuit să stea în pat mai multe zile. Directorii universitari, au deschis o anchetă pentru descoperirea culpabililor.

Krüger despre război.

Organul oficial al ligii internaționale bure din *Bruxella* publică o convorbire, ce a avut un țarist cu președintele *Krüger*. Etă ce dăce *Krüger* despre război:

Din numeroșele scrisori, ce le-am primit din toate părțile lumii, apare, că lupta ce deurge acum în Africa-sudică, înseamnă mai mult decât o luptă pentru granițe politice, mai mult decât o luptă pentru mine și ferme. Două păreri universale se luptă între sine: *materialismul* dur și rigid, care degeneră în cel mai brutal egoism, și *idealismul*, care singur este baza adevăratei civilizațiuni. După deciziunea finală se deșteptă din nou credința în dreptate, și se cinstă. Dacă n'ar fi cu noi frica de Dum-

reșeu și puterile credinței, cum ar fi putut suferi poporul meu atâtea lucruri supra-menesci? Ceea-ce fac bărbații noștri e mult, dăr și mai mult este ceea-ce suportă femeile noastre... Inimiciei noștri așteptă ca sub presiunea suferințelor, femeile să silăscă pe bărbați a depune armele. Se vor înșela însă în calculul acesta. E caracteristic cât de puțin cunosc Englesii poporul nostru. Așa se pare, că prin dezvoltarea unilaterală a sentimentului lor uman, și-au pierdut cu totul facultatea de a ști aprecia puterile ideale. De aici se explică multele greșeli ce le-au făcut în întreprinderea lor contra noastră.

Șirul desamăgirilor s'a început numai atunci, când Jameson a crezut serios, că cu 1400 omeni va cuceri Transvaalul; s'a continuat amăgirea prin aceea, că peste tot nu s'au împlinit așteptările și profeția, ce au făcut-o comandantii și bărbații de stat englesi până la reîntorcerea lui Roberts. În șirul rătăcirilor și desamăgirilor însă numai de aici înainte va gusta poporul engles fals informat cea mai mare desamăgire. În măsura în care scade facultatea de operațiune a armatei englese, se ridică bravura noastră belică. Pierderile noastre sunt acoperite prin achiziții nouă de omeni, muniții și victualii luăm atâtea, câte se ne fiă de ajuns. Războiul așa-dăr, decât va fi de lipsă, pôte să dureze ani întregi de-arëndul, până când adică s'eu armata englesă, s'eu parlamentul engles vor denega serviciul... N'am nici o temere față de viitorul poporului meu...

Academia Română.

(Concursuri pentru premii).

(Continuare.)

XIII. „Premiul Neuschotz“, de 2000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din 1903 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Eșuarea finanelor Statului român dela 1869 până la 1902, cu o introducere asupra finanelor Domniilor Regulamentare“. Terminul la concurs până la 1 Septembrie 1902.

XIV. „Premiul Alesandru Ioan Cuza“, de 10.000 Lei, dimpreună cu procentele acestei sume dela 1891 până la acordarea premiului, se va decerne în sesiunea generală din anul 1904 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor“. — Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare: 1) Teritoriul colonizațiunii române în țările din dreapta și din stânga Dunării-de-jos. 2) Teoriile vechi și nouă despre originea și locuștele Românilor în cursul evului mediu. 3) Migrațiunile populare în țările dunărene și înruririle reciproce dintre barbari și elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la înființarea Imperiului bulgar. 4) Români și Bulgarii în timpul Imperiului bulgar și al celui româno-bulgar și relațiunile lor cu popoarele din stânga Dunării. 5) Originile Principatelor române. Lucrarea va fi întemăiată pe un studiu cât mai amănunțit și conștient al izvoarelor autentice și medievale: autori, inscripțiuni, documente și orice resturi ale vechimii, utilizându-se și topografia, limba și în genere ori-ce fântână, ce ar pôte contribui la lămurirea chestiunii. — Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs este până la 1 Septembrie 1903.

XV. „Premiul Statului Elade-Rădulescu“, de 5000 Lei, se va decerne în sesiunea din 1904 celei mai bune lucrări asupra subiectului. „Epoca lui Mateiu Băsarab și Vasile Lupu“. — Terminul la concurs 1 Septembrie 1903.

XVI. „Premiul Adamachi“, de 5000 Lei, în sesiunea din 1904 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului. „Istoria poeziei lirice la Români până la Alesandru“. — (Decis. 7 Aprilie 1899). Scriitorul, care va întreprinde opera aceasta, va începe lucrarea sa pentru înțelegerea românilor, dela timpurile cele mai depărtate ale poeziei noastre, cercetând originile și începuturile ei, până în sinul poeziei populare O prefață largă va introduce pe celitor în opera aceasta; ea va cuprinde un studiu pregătitor asupra poeziei lirice în genere. Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs este până la 1 Septembrie 1903.

XVII. „Premiul Alesandru Bodescu“, de 1.500 Lei, dimpreună cu 1000 Lei daruși de d-l Ioan Kalinderu, în sesiunea din 1904 celei mai bune lucrări scrise în

limba română asupra următorului subiect: „Monografia economică, statistică și socială a unei comune rurale românești de peste graniță“. „Monografia situațiunii economice a câte trei familii de țeran, fruntaș, mijlocăș și codăș, luate din cele două comune, în total șese familii“.

Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs este până la 1 Septembrie 1903.

XVIII. „Premiul Statului Lazăr“, de 5000 Lei, se va decerne în sesiunea din 1905 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Starea economică și socială a României actuale“. Terminul prezentării manuscrisurilor până la 1 Septembrie 1904.

XIX. „Premiul Adamachi“, de 5000 Lei, se va decerne în sesiunea din 1905 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Poporul român din Ungaria și Transilvania dela începutul secolului XVIII încôce“. — Scrierea va cuprinde: 1) Starea morală, juridică și economică a poporului român dela începutul secolului XVIII încôce. Faptele, cari au avut cea mai mare înrurire asupra dezvoltării culturale a poporului român în decursul acelu secol. 2) Mișcările etnice, politice și sociale ale Românilor din Ungaria și Transilvania înainte și după reformele lui Iosif II. 3) Scopurile urmărite de Maghiari până la 1848. Normele și tendințele administrative imperialiste; viața religioasă, intelectuală și economică a Românilor până la 1848. 4) Epoca dela 1848 până la 1866. Încercările de înțelegere între Maghiari și Români. Luptele dintre aceste două popore. Măsurile luate de guvernul absolutist. Reforme în legislațiune și administrațiune. Reorganizarea bisericii române de către Șaguna pe base nouă. Dezvoltarea culturală a Românilor. 5) Înființarea regimului dualist. Promisiunile făcute Românilor. Legile naționalităților. Desființarea autonomiei Transilvaniei. Regimul dualismului. Starea Românilor sub acest dualism. — Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs este până la 1 Septembrie 1904.

XX. „Premiul Neuschotz“, de 2000 Lei, se va decerne în sesiunea din 1905 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Istoria vânilor în România dela început și până în zilele noastre“. — Terminul prezentării manuscrisurilor la 1 Septembrie 1904.

(Va urma.)

NECROLOG. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor, că mult iubitul nostru Ștefan Câmpian, protopopul gr. cat. al districtului Elisabetopol, membru pe viață al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“ ș. a., după lungi suferințe, împărțit fiind cu s. taine, — în al 59-lea an al vieții, 30-lea al preoției și 31-lea al fericitei sale căsătorii, — ađi în 9 Iulie la 11 ore a. m. și-a dat nobilul s'eu suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele-i pământesci se vor așeza spre vecinică odihnă, Joi, în 11 l. c. la 1 ora d. a. în cimitirul gr. cat. din loc.

Elisabetopol, în 9 Iulie 1901.

Rugați-vă pentru sufletul lui!

Susana Câmpian n. Negruțiu, ca soție; Elena m. Soldea, Clementina, Susana și Otilia, ca fiice; Anhidim Soldea, ca ginere; Simion F. Negruțiu, ca socru; Andrei Câmpian, Teodor Câmpian, ca unchi; veduva Anisia m. Todean, Sofia m. Farcas, ca surori; Ștefan Farcas, Ioan, Emil, Otilia și Iosif F. Negruțiu, ca cumnați; Maria și Ioan Sigișorean, cu fi șei; Mihail, Ioan Raveca și Laura cu soții și soțiile lor; Ioan, Emil, Silvia, Niculița și Veturia Negruțiu, ca nepoți și nepoțe.

Generalul Dewett.

Un diarist american, care obținuse autorizațiunea de a însoți un detașament orangist în campania contra Englesilor, întâlni într-o zi pe un Bur, al cărui costum în sdrênțe proba în de-ajuns nopțile petrecute sub stele și zilele de lupte și de strădanii. Diaristul îl întrebă unde pôte găsi pe generalul Dewett? Soldatul îi arată drumul cel mai scurt spre lagărul comandantului-șef.

Câte-va minute mai târziu reporterul f'ă primit în cortul eroului din războiul sud-african și nu-și p'ut'ă opri o mișcare de surprindere recunoscând în general pe soldatul, care cu câte-va momente mai înainte îi arătase cu atâta grație drumul, fără a voi să-și d'acineze numele și calitatea.

La primul moment nimic nu denota în Christian Dewett pe omul dotat cu facultăți esecptionale și pe generalul-șef esecitând o irezistibilă fascinațiune asupra spiritului și inimei soldaților șei.

Talia sa, care în Europa ar fi considerată ca puțin de-asupra mijlociei, pare mediocră față de a uriașilor burii; trăsurile sale neregulate n'au nimic seducător; privirea sa are mai mult o expresiune de bună-nătate decât de inteligență; semnele energiei nu se ved'ă decât în partea de jos a feței; buza inferioară este gr'asă și bărbia foarte ascuțită.

Dewett nu are mai mult prestigiu prin strălucirea uniformei sale. Costumul s'eu nu se distinge de al soldaților șei, decât prin starea lui de deteriorare mai mare. Pe vesta sa scurtă, care din cauză că a fost supusă prea multă vreme intemperiiilor s'a decolorat cu totul, nu p'ortă nici un semn distinctiv al gradului s'eu.

Singurul semn exterior, care dă pe față rangul s'eu, este un mic mănunchi de pene negre, pe care îl p'ortă la pălăria în partea stângă.

Țera strușilor nu este și țera pamp'nelor militare. Eroul bur, care în victorioșele sale excursiuni de-alungul coloniei Cap ar fi putut așa de ușor să-și reînnoiescă penele dela pălăria, a disp'euțit aceste mici vanități ale cochetăriei militare și și-a făcut un punct de on'ore de a purta necurmat insigniile, cari mărturisesc ostenețele unei lungi și laborioșe campanii. Penele de struș, cari indică gradul generalului Dewett, într'atâta s'au stricat, încât este imposibil de a-le mai constata natura.

Un comandant-șef, care uimesce chiar pe Burii prin simplitatea și estrema s'eu mai bine prin neglijența ținutei sale, nu se prea formalizează de eticheta și de ceremonialul erarhiei:

„Cel mai umil și mai s'erao dintre Burii, cari combat sub ordinele sale, scrie d-l Howard Hillegas în „World's Work“, pôte să i-se adreseze direct, fără chiar de a-l saluta, și el ascultă cu o mișcătoare sollicitudine plângerile soldaților șei. Nici odată nu s'a întemplat să vorbească c'un om, fără ca mai întâi să-și întindă mâna. Afară de cei trei fii ai șei, cari servesc în armata sa, nu e nici unul dintre soldații șei, cari vorbind cu d'ensul să nu-i d'ică simplu Chris, diminutivul numelui s'eu de Christian“.

E sigur, că o armată europenă, în care soldații și-ar permite să trateze chiar pe caporalul lor cu familiaritatea pe care o întrebunțează Burii față de generalul lor șef, ar fi învinsă de mai înainte, căci ea n'ar av'ă nici o noțiune de disciplină, pe când la eroii din sudul Africei lipsa ac'asta de ori-ce manifestațiune esteri'ară de erarhia și frăția ac'asta patriarhală sunt o putere mai mult.

Omenii aceștia, cari vorbesc comandantului lor șef fără a întrebunța vre-o formulă de diferență și fără a-i da alt titlu decât prescurtarea numelui s'eu de bottez, sunt gata să-l urmeze ori unde i-ar conduce și să se lase să fiă uciși la postul, care le-a fost desemnat pe câmpul de luptă.

Nu e greu să se descopere originea influenței prodigioșe, pe care Dewett o esecită asupra soldaților șei. Prestigiul victoriei nu e suficient pentru un războinic ca să-i asigure devotamentul trupelor sale; un general nu-i iubit de soldații șei, decât cu condițiunea de a fi o imagine credincioșă a calităților și defectelor caracterului național al concetățenilor șei.

După cum Francia n'ar fi înțeles pe Marceau fără egreta și brandenburgurile de husar, Burii, cari au on'ore de penaj, au o admirațiune fără margini pentru costumul deteriorat al celui mai popular dintre generalii lor. Ei știu, că nemărginita sa bună-nătate față de tovarășii șei d' arme, nu-i permite să păstreze mai multe zile de-arëndul un costum cuviincios.

Decă vede un soldat, care tremură de frig, din cauză că hainele sale sfășiate nu-l apără în de ajuns în contra variațiunilor brusce ale temperaturii din Sudul Africe, Dewett imediat îl invită fără nici o ceremonie să schimbe hainele: Soldatul se îmbracă cu hainele apr'ope nouă ale generalului, care în schimb p'ortă sdrênțele subordonatului s'eu până în momentul când trecerea unui convoi englezesc îi procură ocașiunea de a-și reînnoi vestmintele.

Cum n'ar fi devotați războinicii burii unui șef, care nu numai că le arată o sollicitudine atât de patriarhală pentru starea lor materială, dăr știe încă să găsească la nevoie cuvinte din aceea, cari se repetă din om în om în rënduri și fac timp de câte-va zile bucuria și mângăierea unei armate!

După cum Villars, prin nesecata sa veselie francesă, știe să înlocuească prin-

tr'un cuvânt vesel o împărțire de hrană amănată pentru a doua zi și susținea prin minuni de veselie moralul trupelor sale crude încercate prin desastrela războiului pentru succesiune, Dewett știe să aibă în momentele cele mai critice acel sarcasm blând și deghisat, care convine spiritului și caracterului Burilor.

(Va urma.)

SCIRI ULTIME.

Constantinopol, 9 Iulie. P'orta a dat îndrumările necesare autorităților față de incidentele dela granița turco-muntenegrenă. S'au trimis trupe la fața locului, ca să împiedece atacurile contra poporațiunii albanese.

Londra, 9 Iulie. Lui „Standard“ i-se telegrafizează din Shanghai, că în provincia Kiangsi sunt inundări. Numărul jertfelor trece peste zece mii.

Constantinopol, 9 Iulie. Eri au fost trei casuri nouă de ciumă, unul în cartierul Kassim-pașa, al doilea în spitalul italian, al treilea în Stribul. — Carantina fiind aplicată și călătorilor Orientului-expres, acesta a fost suprimat de ađi începând.

București, 9 Iulie. O telegramă sosită dela ministrul României la Constantinopol spune, că după ultimul buletin se constată, că starea generală a primului bolnav de ciumă e foarte bună, el a intrat în convalescență. Starea celorlalți trei bolnavi s'a îmbunătățit în mod simțitor. Nici un alt cas nu s'a mai ivit.

DEVERSIE.

Paradisul femeilor. Pe întreg rotogolul pământului se află totuși o țără bogată în aur, unde bărbații sunt mulți, ér femeile puține. Ac'asta este insula Alasca. În acest paradis femeesc se află 72 bărbați și 28 femei. Acolo nu se prea află servit'ore, căci femeile se mărită curând. În țera aceea fericită fete bătrâne nu afii. S'a întemplat odată, că o femeie a pornit proces de divorț contra soțului ei, și înainte de ce s'ar fi despărțit, soția a primit 24 oferte de căsătorie.

„Fante de dubă“. Zilele acestea s'a întemplat următorul cas hazliu în portul dela Kiel: Un domn se preumbla pe acolo prin trăsurile feței și prin purtarea lui, a atras atențiunea celorlalți călători. Un călător se apropiă de el și-l întrebă: „Mi-e permis să știu cum vă chiamă?“ Străinul îl privește din tâlpi până n' crescet și-i d'ice: „Fante de dubă!“ La ac'asta celalalt îi replică: „Și numele de botez?“ Străinul mai furios îi strigă: „Măgar!“ — „Mulțumesc, și eu mi-am gândit așa ceva!“

Literatură.

„Caractere morale, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile poporelor vechi și moderne“ de Ioan Popea, profesor. Cetitorul află în ac'astă carte (de apr'ope 400 pag.) o comoră nespuse de prețioșă de învățături, de mângăieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu poșta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

D-rul Romulus L. Crăciun

Karlsbad, Alte Wiese „Strauss“.

Consultațiuni dela 1 Maiu — 15 Octomvrie.

Dr. Sterie N. Ciurcu

X. Pelikangasse. — Nr. 10. Viena.

Consultațiuni

cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri literare pentru popor.

„*Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor și aplicațiunea lor la națiunea noastră*“ de Ioan Clineu profesor în Bucuresci. Prețul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

„*Tyarii*“, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+10 b. p.)

„*Dilele lui Mesia*“ (Ben Hur) de renumitul scriitor Lewis Wallace. Tomul I costă cor. 1.50 Tom. II cor. 1.40 (+ 30 b. porto de fiă care.

„*Istoria lumii*“, tălmăcită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D-ului Th. B. Welter. Partea I și II, fiă-care parte cu câte 1 cor. (cu porto 1 cor. 10 b.)

„*Carte de cântece*“ pentru tinerimea școlară adunate și aranjate de Ioan Dariu“. A apărut numai acum și conține: hore, marșuri școlastice și eroice, elegii, imnuri, cântece religioase și alte multe sciri alese din cele mai frumoase și de cei mai vestiți poeți ai noștri. Costă 50 b. (plus 9 b. p.)

„*Taina norocului*“ sêu Povestea satului Nemernicenii de Tache Brânduș. Acestă carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

„*Balade populare*“ de A. Corcea, cor. 1.60 (+ 10 b. p.)

„*Banca de școlă*“ de I. Dariu, 30 b. (plus 10 b. p.)

„*Disciplina în serviciul educațiunii*“ de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„*Idealul învățătorului român*“ de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„*Tragedia Calvarului*“ de abat, Henry Bolo traducere în românește de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din (Blașiu. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto.)

„*Illice dela Pind*“, poesii macedonene-originale și daco-române de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„*Cartea Săteneului*“, romanele de Em. Părăeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„*In veltore*“ romanele și impresii de Vlăduță, cor. 1.25 (porto 10 b.)

„*Amicul tinerimei*“, Anul I. fôie de cunoștințe folosite de prof. I. Moșil legat în păreți tară costă 5 cor. (por. 20 b.,

„*Descrierea corpului omenesc*“ și regulile igienice pentru școlile primare de prof. I. Moșil 50 b. (por. 5 b.)

„*Higiena*“ de prof. Moșil, cor. 2 (por. 10 b.)

„*Dietetica populară*“, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vre-o 25 figură în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

„*Umbre și lumini*“ poesii de Em. Părăeanu, cor. 2.50 (porto 20 b.)

„*Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argișorbarb*“. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

„*Logodnica contelui Stuart*“, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

„*Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sêu Pribeagul îndrăgostit*“. Tradusă de Dr. T. Prețul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

„*Toaste*“ pentru tot felul de persoane și ocașii, de Tit. V. Gheaja, spiritual la instit. de corecțiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„*Buchetul*“, culegere de cântări bătânesce și naționale de I. Pop Reteganu. Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

„*Risete și zimbete*“, de T. V. Gheaja, cu 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„*125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc*“, de I. P. Reteganul. Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

„*Nopti de érnă*“ romanele pentru popor, de George Simu. Conține romanele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul 60 cr. cu posta 65 cr.)

„*Opșaguri*“, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o 60 de poesii glumețe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

„*Pe pragul normântului*“, de preotul G. Simu, conține versuri funebreale pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 (bani + 6 b. porto).

„*Pilde și sfaturi pentru popor*“. de d-l Ioan Pop Reteganu, Cartea conține vre-o 24 descrieri, cari cuprind diferite învățături pentru trebuințele țeranilor noștri. 50 b. (+ 10 b. porto.)

„*Felicitări*“ în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, precum și vorbiri la diferite ocașii școlastice, de G. Simu. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„*Carte pentru toți*“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto).

„*Săpătorul de bani*“, comediă în trei acte, localisată de A. Popp. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrân să jöce teatrul Prețul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

„*Viețu după mörte*“, sêu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenesci și deșertăciunea celor trecători, de I. P. Ediția II. Prețul fl. —.50 cr. Cu posta 55 cr.)

„*Musa Someșană*“, poesii populare din jurul Năsăudului, culesse de Iuliu Bognariu, Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

„*Dracul*“, novelă de V. R. Buticescu. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

„*Lira Bihorului*“, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu P. Prețul 20 cr. . . . (cu porto 23 cr.)

„*Preotul din Noieni*“, narațiune istorică din vécul nostru, scrisă de Arghirobarbu. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

„*Părintele Nicolae*“, schiță din viața preoților de G. Simu. Pr. 30 cr. + 3 cr. porto.)

„*Poesii de V. R. Buticescu*“. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

„*Suspîn și zimbire*“, poesii și prosă de A. Pop. Prețul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

„*Zarandul și munții apuseni ai Transilvaniei*“, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte prețioasă și rară în felul sêu. O recomandăm pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoscă țera și nêmul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„*Omul*“, noțiunii din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătauș înv. Acestă carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiți și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (pl. 5 b. por.)

„*Omul și lumea*“, cântări funebreale de Aron Boca-Velcheranul. Prețul 16 bani (+ 3 b. porto).

„*Prietinul săteanului român*“ Statuturi în formă de dialog pentru elevi și auliți de I. Pop-Reteganul. Prețul 60 bani (plus 10 bani porto.)

„*Legea de pensii*“ pentru învățătorii pop. din Ungaria. Prețul 44 bani (+ 5 b. porto.)

„*Oral general*“ pentru școlă română sub clase și cu un singur învățator de Georgiu Magyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Iulie n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.25
Renta de corone ung. 4%	93.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.20
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.50
Bonuri rurale ungare 4%	92.15
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	173.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.—
Renta de argint austr.	99.10
Renta de hârtie austr.	99.—
Renta de aur austr.	118.30
Losuri din 1860.	139.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.44
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	643.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	626.75
Napoleoniori.	19.04
Mărci imperiale germane	117.45
London vista.	239.52 1/2
Paris vista	95.15
Rente de corone austr. 4%	95.65
Note italiene	91.10

Cursul pieței Brașov.

Din 10 Iulie n. 1901.

Banota rom. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Argint român. Cump.	18.40	Vënd.	18.44
Napoleoniori. Cump.	19.—	Vënd.	19.02
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusescei Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescei Cump.	10.72	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Nr. 8831—1901.

Publicare de concurs, pentru ocuparea postului de conducător al capelei orașenesci din Brașov.

Se deschide prin acesta concurs cu termin până la 31 Iulie a. c. pe baza următoarelor dispozițiuni:

1. Pe conducătorul capelei îl alege magistratul orașului dintre competitori și-l pune în oficiu de ocamdată pe doi ani de zile. După acesti doi ani de probă, fiind și prestațiunile în funcțiune satisfăcătoare, urmază angajarea definitivă a alesului, prin care angajatul devine înșirrat între oficianții orașului îndreptățiti la pensia.

2. Plata conducătorului capelei, care și-o ridică în rate lunare anticipative, din cassa orașenescă, este următoarea:

- a) plata fixă anuală 2,400 cor.
- b) bani de cuartir . 400 cor.
- c) Cinci adause quinquenale, care pentru un absolvent de Conservator fac câte 200 cor.

Primul adaus quinquenal se avisează la cassă după cinci ani de serviciu, al doilea după 10 ani de serviciu și a. m. d., adausul quinquenal a 5-lea și cel din urmă după 25 de ani de serviciu.

Peste acestea compet conducătorului capelei 5% din toți banii agonisiți de capela orașenescă care una cu alta socotind fac 600—700 corone.

3. Capela e compusă din 24 de bărbați, pe cari de present îi angajează conducătorul capelei. Musicanții angajați își primesc plata fixă din cassa orașenescă.

4. Fie-care petent e îndatorat a presenta doveđi perfecte, că a făcut și a absolvat studii musicale într'o școlă musicală superioară și că e apt de a cânta ca virtuos la vi'un instrument principal dintre instrumentele de orchestră.

Tot-odată va avé concurentul să-și dovedescă etatea și ocupațiunea presentă.

5. Se preținde dela conducătorul capelei, ca să dirigeze capela tot deuna însuși în persoană, esceptiune fac casurile de inmormântare și petrecerile mici neînsemnate.

Reflectanții au a-și presenta petițiunile lor, corect instruite și timbrate cu timbru de 1 coronă, la magistratul Brașovului, până la ziua sus menționată.

Brașov, în 15 Iunie 1901.

3—3. (186)

Magistratul orașenesc.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădemânt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe ori. Administr. „Gazetei Trans.“

Maculatură se află de vëndare la Admin. „Gaz. Trans.“

„Gzeta Transilvaniei“, cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Maiu st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5.8 min. dimîn.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6.2.45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7.48 min. sêra.
- IV. Tr. acc. la ora 10.26 min. sêra. (Arad)

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3.55 m. dim.
- II. Trenul mixt la orele 11.40 a. m.
- III. Tr. mixt, la ora 6.55 min. sêra.
- IV. Trenul accel. la ora 2.19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tr. mixt la ora 10.14 min. sêra. (din Palanca dela 1 Iulie—15 Sept. în tôte sêrbătorile).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la ora 9.13, cu Ciuc-Szereda, la ora 10.46 min. a. m.)
- II. Trenul mixt la ora 8.50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3.15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomein).

- I. Trenul mixt la ora 9.2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 3.44 min. p. m.
- III. Tr. mixt la ora 9.30 min. sêra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5.19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8.50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3.15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 6.2.9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 10.25 min. sêra.
- IV. Tr. acc. la ora 5.07 m. dim. (dela Arad)

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2.18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la ora 9.27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la ora 5.— min. dim.
- IV. Tren de pers. la ora 7.55 min. dim. (ca e circula numai Vinerea dela Predeal).
- V. Trenul accelerat, la ora 10.14 m. sêra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1—15 Sept. tôte sêrbătorile).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8.25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda ora 9.30)
- II. Trenul de pers. la ora 1.53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim).
- III. Trenul mixt, la ora 6.50 m. sêra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim).

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomein).

- I. Trenul mixt la ora 7.12 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1.17 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la ora 8.19 m. sêra

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8.25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la ora 1.53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 6.50 min. sêra

A V I S.

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și retro ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“